

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 179/2010-9

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 4. mája 2010 predbežne prerokoval sťažnosť J. R., B., zastúpeného advokátkou JUDr. D. Š., B., pre namietané porušenie jeho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č. k. 9 Co 340/09-111 zo 14. januára 2010 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť J. R. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 15. apríla 2010 doručená sťažnosť J. R., B. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátkou JUDr. D. Š., B., pre namietané porušenie jeho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) rozsudkom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 9 Co 340/09-111 zo 14. januára 2010.

Zo sťažnosti a z príloh k nej pripojených vyplýva, že sťažovateľ (navrhovateľ) sa svojím návrhom domáhal od odporcu Slovenskej republiky, zastúpenej Ministerstvom financií Slovenskej republiky, náhrady škody v sume 13 397,13 € (403 602 Sk) s príslušenstvom spôsobenej nesprávnym úradným postupom „*podľa zákona č. 58/1969 Zb.*“ v súvislosti so zmluvou o pôžičke, darovacou zmluvou a inými uzavretými sťažovateľom (a jeho zomrelým otcom) so spoločnosťou H., a. s., K., a B., B.

Okresný súd Bratislava I vo veci samej rozhodol rozsudkom č. k. 8 C 345/04-97 z 24. apríla 2009 tak, že tento návrh zamietol.

Proti uvedenému rozsudku sťažovateľ podal odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd rozsudkom č. k. 9 Co 340/09-111 zo 14. januára 2010 tak, že napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil.

Sťažovateľ „s rozsudkami prvostupňového a odvolacieho súdu v predmetnej veci nesúhlasí a tvrdí, že v zmysle čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky ods. 2 bol na svojich právach ukrátený rozhodnutím orgánu verejnej správy a taktiež bolo porušené jeho právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v znení Protokolu č. 11 na základe relevantných právnych skutočností ďalej uvedených...

Na základe uvedeného sťažovateľ má za to, že prvostupňový Okresný súd Bratislava I v konaní vedenom pod číslom 8 C 345/04 a Krajský súd Bratislava, ako súd odvolací v konaní vedenom pod číslom 9 Co 340/09, porušili jeho právo na súdnu a inú ochranu podľa čl. 46 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, podľa čl. 46 ods. 3 má právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím súdu, keď uvedené súdy porušili aj jeho právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd v znení Protokolu č. 11 a má právo na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia, ktoré vzhľadom na dobu konania žiada vo výške škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom Vlády Slovenskej republiky a jej zodpovedných orgánov.

Na základe uvedených dôvodov sťažovateľ žiada aby Ústavný súd Slovenskej republiky nálezom rozhodol tak, že rozhodnutím Krajského súdu v Bratislave č. k. 9 Co

340/09-111 zo dňa 14. 01. 2010, základné právo sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky porušené bolo a vec vracia súdu na ďalšie konanie. Sťažovateľovi priznáva spravodlivé finančné zadostučinenie vo výške 13.397,13 Eur a trovy právneho zastúpenia zástupkyne JUDr. D. Š. v sume 210,22 Eur.“.

II.

Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Ústavný súd podľa ustanovenia § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Z § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu možno o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti (návrhu) hovoriť vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi napadnutým postupom tohto orgánu a základným právom, porušenie ktorého sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán (všeobecný súd) porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takú možnosť reálne nepripúšťajú. Za zjavne neopodstatnenú možno považovať sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (IV. ÚS 288/05, I. ÚS 268/08).

V súlade s uvedenými zásadami ústavný súd sťažnosť sťažovateľa predbežne prerokoval podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde a skúmal, či neexistujú dôvody na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Sťažovateľ v petite (návrhu na rozhodnutie) sťažnosti namietal len porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy rozsudkom krajského súdu č. k. 9 Co 340/09-111 zo 14. januára 2010.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Z obsahu sťažnosti a príloh k nej pripojených vyplýva, že predmetom posudzovaného súdneho konania je sťažovateľom uplatnený nárok na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom štátneho orgánu. Sťažovateľ nesúhlasí „s názormi prvostupňového a odvolacieho súdu“ vyjadrenými v rozsudku, ktorým „odvolací súd

v celom rozsahu potvrdil rozsudok prvostupňového súdu, ktorým zamietol Návrh navrhovateľa na náhradu škody podľa § 18 zákona č. 58/1969 Zb. pre nesplnenie troch podmienok a to: 1. existencie škody ako majetkovej ujmy vyjadrenej v peniazoch, 2. nesprávneho úradného postupu orgánu štátu, 3. príčinnej súvislosti medzi škodou a nesprávnym úradným postupom“.

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol, alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne s medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 13/00, mutatis mutandis II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01).

Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať také rozhodnutie všeobecných súdov, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody, pričom skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom preskúmavania vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, mutatis mutandis I. ÚS 37/95, II. ÚS 58/98, I. ÚS 5/00, I. ÚS 17/00) a zároveň by mali za následok porušenie niektorého z princípov spravodlivého procesu, ktoré neboli napravené v inštančnom (opravnom) postupe všeobecných súdov.

Ústavný súd po oboznámení sa s obsahom rozsudku krajského súdu č. k. 9 Co 340/09-111 zo 14. januára 2010 uvádza, že tento sa vysporiadal s námietkami sťažovateľa uvedenými v odvolaní. Rozhodnutie krajského súdu nie je podľa názoru ústavného súdu arbitrárne. Nevyhovenie odvolacím dôvodom a ani vyslovenie iného právneho názoru, s ktorým sa sťažovateľ nestotožňuje, nemožno považovať za odmietnutie

spravodlivosti a nemôže viesť k záveru o porušení práva na súdnu ochranu podľa označeného článku ústavy (m. m. IV. ÚS 189/07).

Krajský súd svoje závery v rozsudku č. k. 9 Co 340/09-111 zo 14. januára 2010 relevantne zdôvodnil, keď uviedol:

„Po oboznámení sa s obsahom spisu odvolací súd zhodne so súdom prvého stupňa dospel k záveru, že návrh je bezdôvodný, nakoľko nie je daná zodpovednosť odporcu za škodu, ktorá navrhovateľovi a jemu zomrelému otcovi Ing. J. R., vznikla tým, že obchodné spoločnosti H., a. s., K. a B., B., nesplnili svoj záväzok vyplývajúci zo zmluvy o pôžičke, z Dohody o vystúpení z B., z darovacej zmluvy, zo zmluvy o prevode cestovného šeku č. 2360/2000. V konaní nebol preukázaný nesprávny úradný postup odporcu ako jedna z podmienok vzniku zodpovednosti za škodu podľa citovaného ustanovenia § 18 zákona č. 58/1969 Zb. V súvislosti z uzatváraním zmlúv odporca nevykonával žiadnu činnosť spojenú s výkonom jeho právomoci a nemohol teda porušiť žiadne pravidlá ustanovené právnymi normami pre jeho konanie, resp. nemohol porušiť poriadok vyplývajúci z povahy, funkcie alebo cieľov jeho činnosti. Navrhovateľ a jeho otec uzatvorili s nebankovými subjektmi predmetnú zmluvu o pôžičke v zmysle príslušných ustanovení Občianskeho zákonníka a ďalšie zmluvy v zmysle príslušných ustanovení Obchodného zákonníka, pričom tu ide o dvojstranné právne úkony, ktoré vznikli v dôsledku vzájomných a zhodných prejavov slobodnej a vážnej vôle, ktorá bola prejavovaná určite a zrozumiteľne (§ 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Na základe týchto zmlúv vznikol medzi nimi a obchodnou spoločnosťou H., a. s., K. a B., B. súkromnoprávny vzťah, do ktorého štát nemohol zasahovať. Tu platí, že štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon (čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky). Štát mal v zmysle zákona č. 385/1999 Z. z. o kolektívnom investovaní, kompetenciu vykonávať dohľad a v rámci neho ukladať sankcie správcovským a investičným spoločnostiam, fondom, depozitárom, núteným správcom a likvidátorom v prípade kolektívneho investovania podľa tohto zákona. V danej veci sa však o kolektívne investovanie nejednalo, pretože vyššie uvedená obchodná spoločnosť nevykonávala činnosť, ktorú je podľa uvedeného zákona oprávnená vykonávať investičná alebo správcovská spoločnosť, resp. investičný fond. V danom prípade, nebola splnená jedna z podmienok vzniku zodpovednosti za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom štátu podľa § 18 ods. 1 zákona č.

58/1969, ktorou je nesprávny úradný postup orgánu štátu a preto odporca za škodu podľa tohto zákonného ustanovenia nezodpovedal.

Chýbal však aj ďalší z predpokladov vzniku zodpovednosti štátu za škodu podľa § 18 ods. 1 zák. č. 58/1969 Zb., a to vznik škody. Navrhovateľ si svoju pohľadávku uplatnil v konkurznom konaní, ktoré doposiaľ nebolo skončené. Za tohto stavu nemožno uzavrieť, či navrhovateľovi vznikla škoda, pretože táto môže byť uspokojená v konkurznom konaní, hoci len sčasti. Nutno preto uzavrieť, že z pohľadu škody bol návrh navrhovateľa uplatnený predčasne – až po skončení konkurzného konania bude možné ustáliť, či navrhovateľovi vznikla škoda a ak áno, v akej výške.

Kedže nebol naplnený ďalší predpoklad vzniku zodpovednosti štátu pre chýbajúcu škodu, nemohol byť daný ani posledný z predpokladov vzniku zodpovednosti štátu na základe zák. č. 58/1969 Zb. pre nesprávny úradný postup – príčinná súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom a vznikom škody.

V súdnej právnej veci teda neboli splnené predpoklady vzniku zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom.

Odvolaací súd z vyššie uvedených dôvodov podľa § 219 O. s. p. rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny potvrdil.“

Ústavný súd sa vzhľadom na uvedené skutočnosti domnieva, že v predmetnom konaní bola zo strany krajského súdu sťažovateľovi poskytnutá súdna ochrana ústavne konformným spôsobom, preto jeho sťažnosť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 4. mája 2010